

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak	
Májusi: Hozzájárulás	3 korona.
Féléves: Hozzájárulás	12 " "
Éves: Hozzájárulás	24 " "
Adósvé	20 " "

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
László József.

== Egyesszám ára 4 fillér. ==
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 276.

Fizessünk adót.

május 15.

Sokáig nem fog tartani az exlex, de amíg tart ez az állapot, melyet áldatlan politikai viszonyok hoztak az ország nyakára, tartzuk szem előtt fokozott mértékben a törvényt.

Ha van szükség komoly hazafiságra és törvénytiszteletre, úgy most van ez az idő, midőn egy rendkívüli viszonyokat teremtett. — Bármilyenek is legyenek valakinek a politikai nézetei, hazafiság és törvénytisztelet dolgában egy felekezeten kell lennünk, mert ez volt fundamentuma minden időben nemzeti létünknek és ez lesz a jövőben is.

Hangsúlyozzuk: komoly hazafiságot kell tanusítanunk most. Nem lármás, tüzes szavakban nyilvánuló érzések válnak most hasznára az országnak, hanem csendes, higgadt viselkedés, amelylyel példát adunk a nép alsó rétegeinek, hogy rendkívüli helyzetekben is, midőn a törvény hatálya fel van függesztve egyelőre, tiszteljük és betartjuk a törvényt.

Mert ha nem tesszük ezt, olyan felfordulás támadhat közéletünk-

ben, melyet sokáig meg fogunk színyelni.

Fel van függesztve az állami adófizetés kötelezettsége s az állami adóvégrehajtás joga.

Ebből azonban ne vonjuk le azt a konzekvenciát, hogy nem kell adót fizetni. Igaz, hogy nem muszáj de az exlex elmultával majd annál szigorubban indul meg minden vonalon az adóbehajtás. Akinek tehát módjában van, az fizesse meg úgy mint eddig pontosan az adóját, mert ha ezt nem teszi, kellemetlen helyzetbe kerülhet majd az exlex után, midőn egyszerre kell a felszaporodott nagyobb összeget kifizetni. A kik tehát gondtalanul mulatnak az exlex felett és élnek az adófizetési kötelezettség előnyével, annál savanyubb arcot fognak vágni, ha bekövetkezik az inlex.

Lehet, hogy egy két hétig tart ez az állapot, lehet, hogy egy-két hónapig, de semmi esetre sem olyan sokáig, hogy az ember hasznát vehetné annak, hogy nem muszáj adót fizetnie, vagy hogy a végrehajtónak nincs jussa a házába jönni. Majd jön azután . . .

De nemcsak azért ne bujjunk ki az adófizetés kötelezettsége alól,

mert anyagi hasznunk nincs belőle, hanem azért is, mert ha élünk a nem fizetés jogával, kinos zavarba hozhatjuk az ország testének legfontosabb szervét, az állampénztárt, melyből százezer és százezer család meríti az élet föltételeit. Micsoda kinos kavarodás lenne például az, ha az állam alkalmazottai, a birák, tanárok, hivatalnokok, esetleg a katonák nem kapnák meg fizetésüket? Fennakadna a kormányzás s a közigazgatás gépezete, ami aztán beláthatatlan zavarokat okozna. Végső esetben aztán valószínűleg nagy, gyors és természetesen drága kölcsönre lenne szükség, a minek levét csak az adófizető közönség inná meg.

Ez a helyzet, a maga ridegségében. Ha az exlex idején nem teljesítjük állampolgári köteleességünket, egyaránt ártunk magunknak és a köznek.

Fizessük tehát adónkat pontosan, úgy amint eddig tettünk, teljesítsük minden köteleességünket úgy mintha nem lenne exlex.

Ami a nagy politikát illeti, azt majd elintézik egymás között az arra hivatottak — mi cselekedjünk úgy, ahogy azt a haza az ő komoly, hű fiaitól méltán elvárhatja.

A tudomány az életnek.

Irta: Székely Ákos. (Folyt.)

Ámbár a fémek legjobban vezetik az elektromosságot, a koherernek igen nagy lévén az ellenállása, hiába van fémről, az elektromosságot még sem vezeti. Ha azonban a koherert, illetve a fémreszeléket elektromos hullám éri, rögtön vezetővé válik. Valószínűleg hasonló történik a felhőkben is. A laza összefüggésű, réteges tömegben az elektromosság igen nagy ellenállásra talál, minél fogva addig nem tud kiszülni míg nagyon össze nem gyűlik, amikor aztán a nagy feszültségnek megfelelően nagy szikra, a villámalakjában megtörténik a kisülés. Ha azonban elektromos hullámokkal a felhő ellenállását megszüntetjük, a kisüléseket előmozdítjuk.

Mikor a koheretben levő fémreszeléket az elektromos hullám vezetővé tette hogy különféle jeleket vehessen fel és adhasson le, szükséges a fémreszeléket vezető képességet megszüntetni, ami úgy történik, hogy egy kis kalapács gyengéd ütéssel megrázza a fémreszeléket és e rázással szétrombolja azon állapotot, melyben a reszelék szemecskéi az elektromos hullám által jutottak. Ugyan ez is megtörténik a felhőkben, mert minden villámlás rombolólag hat azokra és a kisülés okozta rázkódás, rombolás

ismét visszaállítja a felhőkben az ellenállást.

Megerősíti azt a tényeken alapuló feltevést Ritter Károly francia tudósnak a felhőkben végbemenő elektromos folyamatokról és a jégképződésről szóló véleménye, amelyből álljon itt a következő kivonat:

„... A kumulusz leplekből van összetéve amelyek körülveszik, rétegekre és üregekre osztják . . . egyes részei között más-más elektromos feszültség keletkezhetik, amely folyton változik és villám alakjában ki-kisül. A kumuluszok csak némely részeiből merül ki egyszerre az elektromosság . . . Az elektromos kisülésekkel kapcsolatban nagy csepphullás, zápor, jégeső szokott következni és pedig többnyire a nagy villámlás után Mindaddig ugyanis, amíg a peplon ép, míg a felhő kerületén és belsejében a leplek meg vannak a perimetegnek bizonyos ellenállást kell legyőznie, hogy a kumulusz belsejéből a szabadba hulljon minden elektromos kisülésnél a felhő burkának és rekesztékeinek egy része elpusztul, összenyomódik, levelekre válik, vízhólyagcsái összerúdnak s a peplon szétfoszlik.

De az elektromos kisülés nemcsak a felhő burkát szakítja szét, hanem megzavarja a belsejében levő áramlatokat s esetleg meg is szakíthatja a fölfelé áramlás

folytonosságát, amelynek oly kiváló szerepe van a jégeső képződésében. A fölfelé áramlás csökkennése vagy megszünetése a jégképződést csökkenti. A szemek kisebbek lesznek s elolvadásuk valószínűbbé válik . . . “

Az elektromos kisülések, vagyis villámlások tehát megkevesbitik a jégesőt, csökkentvén mind a képződés időtartamát, mind a jég szemek nagyságát. Ebből következik, hogy mesterséges előmozdítása által a jégesőt elháríthatnók, ha olyankor tehetnénk meg a szükséges intézkedéseket mielőtt a felhő belső munkája még nem haladt nagyon előre. Erre a célra pedig amint az elmondottakból kitűnik a legegyszerűbb módnak az elektromos hullámok alkalmazására látszik.

*

A fény, a nagy mindenségnek ragyogó királynője, úgy szólva nem tud a laboratoriumok szűk börtönéből kitörni.

Alkalmaztatása általában véve csekély a hő, kémiai és az elektromos energia alkalmazásához képest, a gazdaságban pedig éppen semmi.

Megszokott dolog a növénytenyésztésben, hogy a fényt a hővel azonosítják és annak hatását amennyiben egészen figyelmen kívül nem hagyják a hőnek tudják be. A szőlő tulajdonos kívánja a derült, meleg napokat, mert a meleg ér-

A városok törvénye.

május 13.

A magyar vidéki városok legfontosabb létérdekeit érinti az a mozgalom, amely fontos mesgyére terelődik most a debreceni polgármester-kongresszuson. A városok önálló, külön törvényt kívánnak, amely biztosítja jogait az állam mindjobban bénító erejével szemben.

Kétségtelen dolognak kell tartanunk hogy az állam hatalma, az államnak mindenható egyformán kiterjedő keze az ideális országhoz tartozás. Kétségtelen dolognak kell tartanunk, hogy a különböző autonómiák az állami egységes közigazgatás rendjét megbolygatják. Kétségtelen dolognak kell tartanunk, hogy a minden vonalon való állami közigazgatás volna a legideálisabb kormányzás.

Ez az ideális állapot azonban úgy szólván lehetetlen. Akkor pedig szükséges, hogy azok a testületek, amelyek némi önkormányzati jogoknak birtokosai, ezeknek a jogoknak gyakorlásában ne találjanak mindenkor akadályozó korlátokat, hanem inkább előremozdító segédkezésre találjanak,

Ez a cél az, amely felé a városok most törekuszenek. Azt kívánják, hogy önkormányzati jogaik rendeztesse és az állambatalom befolyásának határai megszabassanak.

A városok ilyen kívánalmát fejezi ki Tóth Pál dr., szegedi h. polgármesternek, a város főjegyzőjének tanulmánya, amely egyszersmind felirat a belügyminiszterhez a városok új törvényéért. Kifejti ez a felirat, hogy mit kívánnak és mit követelnek a városok, hogy mik a jogaik és mik a létfontosságuk egyedüli eszközei.

Az alapos és inkább általános keretekben, mint apró szórszálhasogatásban kifejtett tanulmány, értékes és modern

munka. A mai városi kívánalmak szempontjából tárja föl a sebeket és kutatja a gyógyító irt, mivel a városoknak bizony számos sebe és ma erre nagyon kevés balzsamuk van. Elsősorban is a legteljesebb önkormányzatot követeli állami felügyelet alatt. A város maga alkossa szabályrendeleteit, amelynek keretén belül az állami jóváhagyás és megsemmisítési jog a legszűkebb határok közé szoríttassék.

Követeli a felirat, hogy az állami közigazgatásnak a városra háramlott terhei megtéríttessenek. Mi sem tartjuk igazságos és méltányos dolognak, hogy a városi polgár bizonyos egységvagyontól után kétszeresét fizesse különböző városi adók miatt annak, amit a községi lakos fizet. Ennek oka pedig az, hogy az állam kiadásainak egy részét teljesen a városokra hárította bizonyos hatóságok ügykörének ellátása ürügye alatt.

Ilyen módon azután szaporodhatnának a városok: a nemzeti állam bástyái. Újabb városok keletkezhetnének, mert a mai rendezett tanácsú városok és nagyobb nagyközségek kevesebb állami nyüggyel törvényhatóságokká alakulnának.

Ez esetben azonban szükséges volna a törvényhatósági tagok számának leszállítása. A felirat ugyanis kifejti, hogy a mai, szinte parlamenti rendszer mellett lehetetlen, hogy a közgyűlés arra való elemekből alakuljon, valamint hogy a nagy tömeg érdeklődése ébren tartassék. E tekintetben a közgyűlésről való elmaradásra súlyos következményt kíván a felirat. Kár azonban, hogy sem a képviselők számára, sem pedig a virilis képviselők választására nézve nem tesz konkrét javaslatot az előterjesztés.

A közigazgatási bizottságnál az albizottságok megszüntetését kívánja, amíg apolgármester teendőit jelentékenyen kibővíti. A polgármesterválasztást a király-

nak kellene megerősítenie. Fontos javaslat az, hogy alpolgármesteri állás létesítessék, még pedig élethossziglan való választással. Ez az állás biztosítaná a városi ügyek egységes terv szerint való vezetését.

A tanács egyes tagjai följosítottának az átmeneti intézkedések megtételére. Kívánja a felirat a szolgálati pragmatikát és tisztviselők fegyelmi törvényét. Itt nagy súlyt helyez Reininger Jakab és társainak ama indítványára, amely a fegyelmi ügyekben a szóbeliséget statuálni és legfelső fokban a közigazgatási bírósághoz utalni javasolja.

A tisztviselők választásánál javasolja a kijelölő választmány megsemmisítését. A tanács más tagjai kívül tagja nem lenne annak természetesen az alpolgármester, de a rendőrkapitány, a főorvos és a főmérnök is. A három utóbbi azonban csak saját ügyeinél bírna szavazattal és csak azokért lenne felelős. A tanácsnokoktól jogi vagy államtudományi vizsgát követel: de a gazdasági tanácsnok felsőbb gazdasági iskolát végzett egyén, kulturtanácsnok pedig tanár is lehetne. A tisztviselőknek közigazgatási szakvizsgát kell tenniük, amely külön tartassék a városi tisztviselőkre nézve.

Kimondani kívánja a javaslat, hogy a városi tisztviselők javadalmazása legalább az államiakkal megfelelő legyen. Így a nyugdíjban is.

A belügyminiszter felügyeleti jogának, valamint a városi vagyont kezelésének módjára is új irányt óhajt megszabni a felirat, amely háztartási egyensúly helyreállítására a fogyasztási adók jövedelmének a városok számára biztosítását is követeli. A belügyminiszter közgyűlési határozatot nem módosíthat, csak megsemmisíthet: ez a helyes kívánság.

A községi kölcsönkötvények kibocsátásával, valamint adó- és illetékmen-

leli a vesszőt, a gyümölcsöt és csak kevesen gondolnak arra, hogy a derült napokat azért is óhajtják, mert a fény elősegíti a szénsavnak felvételét a levegőből és átalakítását jelesül cukorrá. Próbálna csak meg valaki, hogy a fényt elzárja egy szőlőtőkétől, bocsáthatna azután hozzá sötét hő sugarakat!

Körülbelül 24 millió métermázsas szénsav kerül naponként a levegőbe az emberiség és az állatvilág élettevékenységéből, továbbá mint égés termék. Ebből a roppant mennyiségéből rendszeresen csak tízezer métermázsas szénsavat tartalmaz a levegő, a többit felhasználja a földet borító növényzet.

Ezen úgy reánk mint magára a növényzetre oly fontos tevékenységnek a fény nélkül teljesen vége lenne, mert a szénsav felbontására és átdolgozására szükséges chlorophyll, mely a növényeknek zöld színüket adja, fény nélkül sem nem képződhet, sem nem működhet. Ismeretes hogy azon szerv, amely a tevékenységéhez szükséges feltételek hiánya miatt nem működhetik elsatnyul, például a sötét barlangok mélyén lakó rovarok mind vakok. A mély pincék homályában elhelyezett növények sárgák sőt fehérek maradnak és ki nem fejlődnek, mert a fény hiányában bennük chlorophyll nem képződhet. Ha azonban a szerv működéséhez szükséges feltétel csak részben hiányzik, azon esetben a növény alkalmazkodni képes a körülményekhez és viszonyokhoz és a hiányt azzal akarja pótolni, hogy illető szervét a szükségletének megfelelőleg nagyobb mérvű tevékenységre alkalmassá teszi, kifejleszti. Közismert példa erre, hogy árnyékos helyen levő növények le-

velei, vagyis azon szervei, amelyek révén a szénsav felvétele és átdolgozása történik, megnőnek, hogy a csekélyebb mennyiségű fényből, a szervek felületének gyarapítása útján szerezzék meg azt, amit napfényes helyen rendszeres felületnagyságával megszerezheesék és amelyre vegetációjának szükségük van.

Midőn az ember a növények alkalmazkodási képességét megismerte ismét eljutott egy pontra, ahol kulturnövényeinek élettevékenységébe céltudatosan beavatkozhatott. Sajnos azonban, hogy ezen beavatkozás még igen korlátozott tere van szorítva. Mindössze annyi amit tehetünk hogy a konyhanövények, amelyeket levéltetükért termesztünk, mint a káposzta kel, saláta stb. magvait árnyékos helyre vetjük, ellenben a szőlőtökéket és gyümölcsfákat lehetőleg széjjel ültetjük, hogy a verőfényben akadálytalanul fürödhessenek.

Az lenne a legközelebbi feladat, hogy a természetes fényt mesterséges fényvel pótoljuk, ez által fánk és tőkénk gyarapodását, termékeik minőségét kedvezőleg befolyásolhassuk és esetleg ellenálló képességüket veszedelmes elleneségeikkel és az elemi csapásokkal szemben, követeljük.

A mesterséges fények közül az elektromos fény teljesen hasonló a napfényhez és kísérletek után bizonyított tény hogy az elektromos fény, chlorophyll képződését és működését előmozdítja. Ez már magában is felette nagy jelentőségű felfedezés. Hasonló ehez azon legújabb felfedezés, hogy fény és fény között élet-tani hatás tekintetében lényeges különbség van.

Ez a felfedezés Sachs Würzburgi

egyetemi növénytan tanárnak és a hírneves francia csillagásznak és a hírneves francia csillagásznak! *Flammarion Kamilnak* érdeme.

Sachs kísérletei szerint a sárga sugarak elősegítik a szénsav felbontását és átalakulását, tehát a chlorophyll kiváló fontosságú működését segítik elő, a kék és vörös színű sugarak hozzájárulnak a fénytől függő mechanikus változásokat, violántuli sugarak pedig azon anyagok képződését segítik elő, amelyek a virágok képződésére szükségesek.

Ezeket az eredményeket *Flammarion* kísérletei a többi színek hatása tekintetében egészítik ki.

Flammarion négy kis kis üvegházat készített amelyek más-más színű üvegtáblákkal voltak felszerelve. Egyebekben a kísérleti növények teljesen ugyanazon körülmények között tartattak. Az eredmény az volt, hogy a kék üveg alatt tartott növények semmit sem gyarapodtak; a fehér üveg alatt tartottak egészen jól, a zöld üveg alattiak még jobban, legjobban gyarapodtak azonban azok, amelyek vörös ablakos házaeskában voltak. Ezek a növények ugyanis eredeti állapotuk tizenötösörösére növekedtek és virágzásnak is indultak! A vörös szín — más kísérletek szerint — a gyümölcs illatának képződését is előmozdítja, míg a virágok illatát a fehér fény fokozza.

Mindezek amiket megbeszéltünk, még csak ígéretei a tudománynak, amelyeknek teljesítése több — kevesebb idő hoz van kötve. Arra azonban most is alkalmasak, hogy gazdaközönségünk ujló reménnyel, sőt bizalommal tekintsen a ködös jövőndöbe. (Vége.)

tességeivel is foglalkozik még a felirat, amely legvégül az ingatlanok szerzése vagy elidegenítése körül való alakításokra nézve tesz egyszerűsítő javaslatokat.

Ezeket a főbb pontokat világítja meg a tanulmány, amelyet Tóth Pál dr. a polgármesterek debreceni kongresszusán fog előadni.

ORSZAGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

(Saját tudósítónktól.)

Buda pest, május 14

A Dunaünnepélyről és az udvari bálról folyt a társalgás az ülés előtt. A tegnapi ünnepséget szidták mindenfelé, mint a bokrot, az udvari bál iránt ellenben lelkesítő volt a hangulat. A honatyák partnereket kerestek — kocsiköltésre, mert hogy az ilyenkor 20—25 koronát jelent.

Aztán Apponyi becsöngetvén a künt enyelgőket, benn komolyan folytatta a folyosói diskurzust Holló Lajos, a ki a tegnapi Gotterhalte miatt panaszkodott.

Széll Kálmán miniszterelnök azonnal felelt neki, a maga értékére szállítva le a Holló által tulbecsült Gotterhaltét, a mely senkit sem sért, még kevésbé a nemzetet, mint a hogyan a miniszterelnök kijelentette. Persze a szélbálnak ez nem tetszett és a karzatokon levő nagy vidéki közönség kedvéért is. Zajongásban tört ki és igen kedvesen és jóízű németiséggel hocholt.

Még a jó öreg Podmanicky báró sem haragudott ezért azonban, hanem csak ennyit kiáltott át tréfásan:

— Ezt már hallottuk. Ujabbat kérünk.

No és azután Babó Mihály, a hasasiak nagy Miskája dörgött a kormány ellen. De oly kevés hatással, hogy maga is elrestelte a dolgot és figyelemért parancsnokolt magának, de ezért megnehezített a jobboldal és most már a ki csak tehette, sietett kifelé.

A folyosókon egyébként ma általában nyugodtabb, esendesebb volt a hangulat. Itt-ott tanácskoztak ugyan, de csak kisebb csoportokban. Tisza István gróf ma nem volt jelen. Érdeket keltett a szünet után Tomasics Miklós horvát képviselő felszólalása.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán, Lukács László, Darányi Ignác.

Elnök megnyitván az ülést és bemutatja az irományokat.

A Dunaünnepély és a Gotterhalte.

Holló Lajos: Tegnap társadalmi ünnep volt Budapesten, a mely ünnepen a külföldről és a vidékről nagy közönség volt jelen. Az ünnepen két monitor is részt vett és miután azokon zenekarok nem voltak, nem volt szükséges a Gotterhaltét játszani. Mégis mit tettek e hadi hajók? Katonai zenekarokat helyeztek el

azokon és a királyt üdvözlő ágyulövések után a zenekarok a Gotterhaltét játszották. Ez felháborító és a külföld előtt furcsa nézeteket kelthetett az, hogy egy társadalmi ünnepen ellentüntetés is lehetséges, a mint volt is a Gotterhalte ellen. El is volt terjedve az a hír, hogy ha nagyobb fejháborodás lesz a Gotterhalte ellen, a katonaság éles töltéssel a közönség közé lép. A király már annyiszor bebizonyította alkotmányos érzületét hogy ilyen hysterloyális tüntetésekről lemondhatna. — A katonai zenekarokat ki kellett volna hagyni az ünnepségekből, vagy pedig inkább az egész ünnepet mellőzni, semhogy itt a Gotterhaltével tüntessenek. Ezután rátér a miniszterelnöknek az államtisztviselők küldöttsége előtt mondott beszédére. A miniszterelnök a válságos napokon úgy látszik, elvesztette higgadságát, mert az ellenzékét okolja a tisztviselők elmaradt fizetésrendezése miatt. Kifogásolja, hogy az ellenzékét vádolta meg a miniszterelnök és utal a szabadelpvűpártban legutóbb előfordult incidensre, a melynek a kibékítés a célja.

Széll Kálmán miniszterelnök: Nem vesztegte el higgadságát a legkevésbé sem. A tegnapelőtti deputációnak adott válasza nem volt hiven visszaadva, nem ért rá elolvasni a lapokat.

Várady Károly: Orahosszat korigálja!

Széll miniszterelnök: Rövidebb idő alatt korigálom, semmint ön gondolja. Rámutat ezután a közölt beszédben beleszórt tévedésekre. Nem korteskedett a beszédével, de bizonyos az, hogy a törvényhatóságok helyeslik azt a küzdelmet, a melyet ő (Széll) itt folytatott az ellenzék ellen. (Élénk helyeslés jobbról, zaj balról.) Az ellenzék folyton türelmetlenkedik ellene, a mi kétségtelenül bizonyítja, hogy a tuloldal nem áll az igazság alapján. (Zajos helyeslés jobbról.)

A mi pedig a szabadelpvűpártban előfordult incidensről illeti, arra nézve kijelenti, hogy a szabadelpvűpárt soha sem törődött a tuloldali pártok incidenseivel. Minden pártnak saját dolga az és a jelen incidensnek tisztázása az ő és a párt dolga. (Élénk helyeslés jobbról.)

A tegnapi ünnep társadalmi ünnep volt, a melyhez a kormánynak semmi köze sem volt. A Gotterhaltét azért játszották, mert a hol a király megjelenik és katonai zenekar van, plane torpedó tehát hadihajón, akkor a zenekarnak a Gotterhaltét kell játszania. Semmi sértési szándék sincs ebben a nemzet ellen. Az tisztán fohász a király életéért. És nem az osztrák császárnak játszották hanem hódolatul a magyar királynak. (Nagy zaj a szélbalon. Eláll! kiáltások.) A fohászon kívül más értelmet belemagyarázni nem szabad és nem lehet. (Hoch kiáltások balról.)

Holló Lajos félreértett szavait magyarázza. A Gotterhalte hódolatul nem lehet a magyar királynak játszani. — A magyar nemzet soha ezt a hódolatot elfogadni nem fogja.

A kvótábizottság.

Babó Mihály mindenekelőtt az államtisztviselők küldöttségével foglalkozik

és Nessi Pál indítványára hivatkozva kérde, vajjon elfogadja e majd azt a kormány és a tisztviselők törvényét kitüzi-e a jövő hétre tárgyalása. (Folytonos zaj.) A tuloldaltól több figyelmet vár.

Münich Aurél: Ott is beszélnek a háta mögött!

Percel Dezső: Önök nem zajonganak ott most is, és máskor is?!

Kossuth (Ugron Gáborhoz) Ne beszéljess!

Babó szerint nem lehet magyar nemzeti állam kiépítéséről beszélni akkor, a midőn egy idegen dallal való tüntetés egy katonai zenekar megjelenésétől függ. A politikai helyzetről szólva, azt vitatja hogy nekik van igazuk: az ellenzéknek. A kvótát nagynak és a kvótábizottság kiküldését feleslegesnek tartja.

Szünet után.

Tomasics Miklós horvát képviselő méltányolja az ellenzék felháborodását, nem akar tüzre olajat önteni. Horvátországban nincs forradalom, hanem zavargások vannak. Ezeknek egyik oka a gazdasági válság, a másik oka az, hogy a horvát pénzügyi egyezmény még nincs kész. — Nem okol ezért senkit, mert tudja, hogy nem lehetett megcsinálni eddig.

Tomasics beszédével az ülés véget ért.

Dobiecki interpellációja.

Az államvasuti tisztviselők fizetésrendezése ügyében.

— május 15,

Tegnap távirati h iradás alapján röviden említettük már, hogy **Dobiecki Sándor** városunk képviselője interpellált az államvasuti tisztviselők fizetésrendezése ügyében.

A rendkívül érdekes közérdekű felszólalást **Láng Lajos** válaszával és **Dobiecki** viszont válaszával együtt szó szerint a következőkben adjuk:

Elnök: Következik **Dobiecki Sándor** képviselő ur interpellációja az államvasuti tisztviselők fizetésrendezése ügyében a kereskedelemügyi miniszterhez. Csendet kérek t. ház! (Halljuk! Halljuk!)

Dobiecki Sándor: T. ház! Halljuk! Halljuk! Ismeretes tény az, hogy a magyar kir. államvasutak tisztviselői kara az összes államvasuti alkalmazottak fizetésének rendezése érdekében **Hagedüs Sándor** volt kereskedelemügyi miniszter urhoz már 1901-ben egy emlékiratot terjesztett fel. Habár azóta az állami tisztviselők minden rétegében nagy hullámokat vert fel a fizetésrendezést célzó mozgalom: az államvasutak tisztviselői, bizván korábban benyújtott kérelmük méltányos elintézésében, nyugodtan munkálkodtak, s várták sorsuk eldőlését. Sajnos azonban, az egész hazánk kárára bekövetkezett s az egész nemzetet sújtó válságos helyzet folytán (Mozgás a szélsőbaloldalon.) a már lecsilapult kedélyek újból félelemmel és rettegéssel gondolnak a jövő esélyeire. Tudom, t. ház, hogy a kormány jóakarattal tárgyalja e kérdést, és segíteni kíván, a segítség mértékét azonban sem én, sem ők nem ismerik, és az államvasutak tisztviselői

Mihalovits J. gyógyszerháza a „Kigyóhoz“ Debreczen, főtér, a városházzal szemben

Ajánlja „**HARMAAT CREME**“

arczsépitő és bőrápoló kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan, nem zsiroz, tehát nappal is használható s az arcznak üdeséget, finomságot hasmvaságot kölcsönöz. Az arcot tisztítja és fehériti. Kiváló eredménnyel használható arcz vörösség, májfolt, sörör, szeplő s egyéb bőrtisztítálatalságnál, valamint napégette éj szélkifujta arcznál s kéznél. 1 tégely **Harmat** eréme ára 1 kor. Hozzávaló **Harmat** szappan 1 db. 70 fillér. Ajánlja továbbá **Harmat arczporát** (pouder), mely készítmény az arcznak üde, ifju színt kölcsönöz s nem rontja az arczbőrt. Kitűnő illata, teljesen ártalmatlan volta, valamint finomsága által vetekedi bármely más hasonló készítménnyel. Jól tapad s igen jól fed. Kapható fehér, rézsa és eréme színben. Próbakobozka **Harmat-pouder** ára 50 fill. Nagyobb doboz 1 korona és 2 korona.

rászolgáltak immár arra, hogy legalább a javítást célzó intézkedések lényegét megismerjék. Ezért néhány pozitív kérdésre kérek választ a t. kereskedelemügyi miniszter urtól. Tudtam, hogy az államvasuti hivatalnokok fizetésrendezésének ügyét a kormány csak azután kívánta végleg elintézni, ha már a képviselőház az állami tisztviselők fizetésrendezésének ügyében döntött; ezért magam is e törvény tárgyalásakor kívántam ez ügyre vonatkozó nézeteimet hosszabban kifejteni, azonban a bekövetkezett események ebben, sajnos, megakadályozták és így kénytelen vagyok magam is egy rövid interpellációval beérni. (Halljuk! Halljuk! jobbtól.)

Ma már mindenki tudja, milyen nehéz munkát végeznek a vasuti hivatalnokok, különösen, hogy mennyit szenvednek hazánk elhagyottabb vidékein. Ez azonban csak szenvedés s még nem érdem. Van azonban igen sok érdemük a pozitív munkásság terén is, és ezt elismerte a külföld is. És habár a külföldön hasonló munkát végző kartársaikhoz viszonyítva az államvasuti hivatalnokok fizetése sokkal csekélyebb. Tevékenységük, a mint azt a statisztika is igazolja, sokkal jelentékenyebb, és méltán büszkének munkásságukra. De mindez ismert dolog, kétségtelen tehát, hogy a fizetés javítást valóban megérdemlik. A kérdés csak az, hogy miképp célozza a kormány ennek végrehajtását és minő mértékkel kíván mérni. En a vasuti alkalmazottak minden rétegének óhajait ismerem. Engedjék meg tehát, hogy néhány szóval ezzel a kérdéssel foglalkozzam. (Halljuk! Halljuk!) Igy ugyan, hogy a vasuti alkalmazottak is szeretnék, hogy törvényhozás útján, — mint az állami hivatalnokokét, — rendezék fizetésüket, de ezt csak azért kívánják, hogy annak állandó jellege biztosítsák. Az államhivatalnokok rangfokozatára nem áhítoznak. Hiszen az ő munkásságuk annyira elűt az állami hivatalnokok foglalkozásától, hogy éjjelt nappalt egybetevő vesélyes munkásságukat, ha egyenlő mértékkel mérnénk, kellően méltányolni nem is lehetne.

A vasuti alkalmazottak mintegy közepén állanak, egyfelől a magánüzlet és vállalkozó munkás emberei, másfelől pedig az állami hivatalnokok között. Értendő tehát, hogy más mértékkel kell mérnünk és megítélnünk munkásságukat. Fokozza ezt még az a körülmény, hogy a vasuti szolgálathoz nagyon eltérő előképzettség kell. Ezt a vasutasok is nagyon jól tudják, és ezért emlékiratukban a magasabb előképzettséget méltányoló megítélést kívánják. Kérik ugyanis, hogy az 1884-ben már életben volt, de 1887-ben egy tollvonással eltörölt A) és B) csoportba való beosztást újra behozzák. Az A) csoportban sorakoznának azok a tisztviselők, a kik oklevéllel bírnak, tehát a mérnökök, jogászok stb. a B) csoportba pedig a kisebb előképzettséggel bíró egyének tartoznának. Ők maguk is belátták, hogy a magasabb kvalifikációt jobban kell honorálni és ezért emlékiratukban azt kérik, hogy habár mindkét csoport egy és ugyanazon fizetési ranglétrán kuszik is fölfelé, mégis a magasabb képzettséget, az egyes osztályokban eltöltött várakozási idő megrövidítésével jutalmazták. En ugyan — őszintén szólva, — a várakozási időnek nem vagyok barátja, mert félek, hogy ezáltal a nemes törekvés lenyugoztatik és csak a közepeszerű tehetségeket honoráljuk, azonban, minthogy a vasuti hivatalnokok óriási száma egy státusban van, ezen rendszeresített előléptetésre szükségük van. Megfontolandó azonban, miképp nyerhetné

el az érdem a különleges elbírálást és a soronküüli előléptetést. Ezért helyesnek találom, hogy most legalább egyelőre, míg talán vizsgák behozatalával, mint a katonaságnál, próbálnánk a soronküüli előléptetést szabályozni, hogy mondok egyelőre korrekтивumként kimondassék, hogy a tisztviselők 90 százaléka sorban, 10 százaléka pedig soronküüli léphet elő. Ennek a kérdésnek a tisztázása végett intézem első kérdésemet a kereskedelemügyi miniszter urhoz. A második kérdés megítélésre az indított, hogy az 1903. évi költségvetés indoklásában 1238 altiszt, szolgai és napdíjas állást kívánják a munkaerő szaporítás címén beállítani, és ennek ellenében 136 hivatalnoki és gyakornoki állást szüntetnének meg.

T. ház! Ez a tervezet a személyzet képzettségének túlnagy leszállítására vezetne, és félős, hogy hazánk haladásának amugy is egyik legnagyobb kerékkötőjét: a felületes képzettséget ezzel az intézkedéssel is terjesztjük. Talán nem kellene a rendelkezésre álló pénzt eme kisebb képzettségű szolgálattelvők túlnagy szaporítására fordítani, hanem inkább a meglévőket kellene jobban fizetni, ezzel ösztökölve őket a megfizetett munkásságra.

A nagyobb fizetésre különben, igaz hogy amugy is nagyon rászorultak, eltekintve az egészségüket és életüket folyton kockáztató munkásságtól, nevezetesen két okból. Először, mert a vasuti külszolgálatban levők a legelhagyottabb vidékekre jutnak, hol nem a társadalom neveli őket, hanem ők kell, hogy nevelőleg hassanak. Különösen minden társadalmi intézményt nélkülözve, többet kell, hogy fordítsanak könyvek, folyóiratok megszerzésére. A másik ok, hogy elhagyatottságuk érzete, továbbá az élelmezés hiánya miatt is családalapításra kényszerülnek és sokkal fiatalabb korban építik fel családi tűzhelyüket, mint a városokban élők, minthogy pedig később majdnem mindnyájan idegenben kell, hogy neveltsék gyermekeiket, a családi gondok sokkal hamarabb köszöntenek be náluk, mint másoknál.

Az előléptetés idejének megállapítása illetve a fizetés nagyságának megszabásakor ezt mindenestre mérlegelnünk kell. Mind ezen s számos más, de egy interpelláció keretébe nem illeszthető bizonyító okok következtében nézetem szerint, a vasuti hivatalnokoknak legfeljebb 10 évi szolgálat után az évi 2400 korona fizetést kellene elérniök, 16 év elteltével pedig a 3200 koronát. Nagy súlyt fektetek a 2400 korona fizetés korai elérésére. — Mert a vasuti tisztviselők eladósodása rendszeren a 10—12 dik szolgálati évvel kezdődik, mint a családi gondok és bajok növekedése idéz elő. Az altisztek és szolgák kisebb fizetésénél a családalapítás kényszerűsége épen így fennállván — a viszony megállapításakor erre szintén a kellő figyelem fordítandó.

Minthogy pedig az oklevés tisztviselők legkevesebb négy évvel hosszabb időt fordítottak előképzettségük megszerzésére, ezek természetesen legalább négy évvel rövidebb idő alatt kellene, hogy elérjék a 2400, illetve a 3200 koronás fizetést.

A magasabb képzettség igazi jutalmazása csak az ezután következő fokokban érvényesülne igazán, mikor az okleveles ember már 12 évi, a hivatalnok pedig 16 évi gyakorlati működésre támaszkodva mutatja ki használhatóságát és képzettségének mértékét.

A magyar társadalom középosztályának feladatát részben a tisztviselői karnak kell betöltenie, nyujtsunk tehát módot nekik arra, hogy ezt valóban megtehessek.

Mindezek után, t. ház, az eddig elhangzott interpellációk kiegészítéseként tisztelettel kérdem a t. kereskedelemügyi miniszter urtól, vajjon:

1. Biztosítva van-e a vasuti tisztviselők részére a magasabb képesítést méltányló s már 1884-ben rendszeresített, de 1887-ben eltörölt, u. n. A. és B. csoportonkinti előléptetési rendszer?

2. Szándékozik-e a t. miniszter ur az egyszer már szintén érvényben volt, de ugyancsak megszüntetett várakozási időközön alapuló előléptetési rendszert újra meghonosítani és ha igen, monnyiben felel meg az a vasuti tisztviselők melékíratában kért beosztásnak; nevezetesen, hány szolgálati év után érné el az A. és a B. csoport a mérnöki, illetve ellenőri és a főmérnöki, illetve a főellenőri fizetést és mekkora javadalmazással; végül tisztelettel kérdem:

3. Minő összegben akarja a miniszter ur az altisztek és szolgák kezdőfizetését megállapítani, mert szükséges, hogy e tekintetben legalább a magyar királyi postánál alkalmazottak részére javasolt minimum részükre is biztosítsák. (Helyeslés.)

Láng Lajos kereskedelemügyi miniszter: T. ház! Ismételtén intéztek hozzám interpellációt a vasuti tisztviselők fizetésrendezése tárgyában. Egy alkalommal már volt szerencsém válaszolni, most egy második interpelláció intéztetik hozzám ugyanebben az ügyben.

Az interpelláció sokkal terjedelmesebb, semhogy az lehetne kívánsága a t. képviselő urnak, hogy részletesen feleljek reá, nem is volnék abban a helyzetben, hogy az egész kérdést fölölelő interpellációra a részletes választ rögtön megadjam. De másrészt értem a vasuti tisztviselők helyzetét, értem azt az érdeklődést és talán nyugtalanságot is, a mely erőt vesz rajtuk, és azért két fontos elvi kérdésre nézve, a melyek iránt, azt hiszem, hogy megállapodás történt, mégis nyilatkozni kívánok. (Halljuk! Halljuk!)

Méltóztatnak tudni, hogy ebben a tekintetben nem én egyedül határozok, hanem különösen a pénzügyminiszter ural kell egyetértésre jutnom. (Zaj. Halljuk! Halljuk! Elnök csenget.) És ezen a réven a minisztertanács megállapodása szükséges ahhoz, hogy a javaslat elfogadtassék. De azt hiszem, két dologra nézve ma már bizonyos határozottsággal szólhatok. És ez a két dolog, a mely elsősorban érdeklí a vasuti tisztviselőket s azt hiszem, épen azért megnyugtatóssukra fog szolgálni, a mit mondani fogok. Az egyik az, hogy a megkülönböztetés a kvalifikációs és nem kvalifikációs szolgálatra vonatkozólag az új fizetésrendezésnél tekintetbe fog vétetni. (Helyeslés.)

Azt hiszem, ez a rendezésnek oly kiindulási pontja, mely a széles körökben ez iránt felmerült aggodalmakat el fogja oszlatni.

A másik kérdésre nézve nemcsak a magam nézete, de azt hiszem, a velem együtt dönteni hivatott tényezők is egyetértenek velem abban, hogy a fizetés automatikus emelkedése — a melyet a most interpellált t. képviselő ur bizonyos fokig kritika tárgyává tett — a vasutasok általános kívánsága. Remélem, ebben a tekintetben is nézetem találkozik a vasutasok nézetével és ez az, hogy az automatikus emelkedése a fizetésnek helyén való, vagyis hogy bizonyos időn belül minden fizetésnek emelkednie kell. Ezek oly alapvető dolgok, a melyeket magamra vállalok.

Ez tehát azt teszi, hogy a kvalifikációs és a nem kvalifikációs szolgálat megkülönböztetésére, vagyis az A) és B)

csopontonkénti előléptetési rendszerre nézve, továbbá a fizetés automatikus emelkedésére nézve, azt hiszem, már ma megnyugtathatom a t. ház utján az érdeklődőket.

A többi kérdésre nézve, méltóztatásuk megengedni, ma nem nyilatkozhatom. Remélem, hogy nemsokára abban a helyzetben leszek, hogy megtehessem; de ne tessék elfelejteni, nem elég az, ha javaslatommal elkészülök, hanem annak sok más tárgyaláson is keresztül kell mennie. Méltóztatni tudni, legközelebb a beruházási javaslatok készülnek el és várjuk, hogy azok a törvényhozás elé kerüljenek. Remélem azonban, hogy ezek elintézése most már csak rövid idő kérdése. (Mozgás balfelől.)

Ezeket elmondva, kérem, méltóztatásuk ezt az előleges választ tudomásul venni. (Helyeslés.)

Dobiecki Sándor: T. képviselőház! A t. miniszterelnök ur választását köszönettel veszem ugyan tudomásul, (mozgás a szélsőbalon) de kérem, hogy méltóztatásuk, mielőtt meg van állapítva a fizetésfokozat, legalább abban a tekintetben megnyugtati a vasutasokat, hogy mikor és mily idő alatt érik el a 2400 koronás, mikor és mily idő alatt érik el a 3200 koronás fizetést. (Mozgás a szélsőbalon.) Kérem, ez lényeges, mert ha elérik a 2400 koronát, akkor családjukat képesek eltartani és képesek nyugodt lelkiismerettel megfelelni ama nehéz szolgálatnak, a melyet elvállalnak. (Helyeslés) Ezt szorgalmazzák ők és azt bátorodom kérni a t. miniszter urtól, méltóztatásuk különösen erre nagy súlyt fektetni és a vasutasok karát e tekintetben mielőbb megnyugtati. A választ tudomásul veszem.

Elnök: Az interpelláló kijelentvén, hogy a miniszter választását tudomásul vette, én is kijelenthetem, hogy a ház tudomásul vette a választ.

KÖZIGAZGATÁS.

× **Vármegyei közgyűlés.** Ma délelőtt 9 órától kezdve Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága — közgyűlést tart Puky Gyula főispán elnöklete alatt. Az ülés egyik legérdekesebb tárgyát fogja képezni Heves vármegyének átirata, melyben az önálló magyar nemzeti hadsereg felállítása tárgyában a képviselőházhoz küldött feliratának pártfogását kéri. Hajdúvármegye állandó választmánya erre vonatkozólag e hónap 13-án tartott ülésében azt javasolta, hogy mondja ki a közgyűlés, hogy miután minden olyan törekvést, mely Magyarország önállóságát és függetlenségét célozza, örömmel fogad. — Hevesmegye átiratát hasonlított felirattal támogatja s kéri, hogy az 1867. törvény XII. cikkelyének 13. szakaszát olyan értelemben változassák, hogy egészen önálló magyar hadsereg alakíttassék.

× **Rendkívüli városi közgyűlés.** Holnap, szombaton d. u. 4 órakor rendkívüli városi közgyűlés lesz, a melyen névszerinti szavazások lesznek, a jelenlevők számára tekintet nélkül harmadikban. — Egyetlen folyó ügyét a közgyűlésnek **Kubelik** Jan hegedűművész honosítási kérelme képezi. A hivatalosan kiadott tárgysorozat a következő:

1. Névszerinti szavazás a sétatert végében levő 1118 négyszögöl városi földterület elidegenítése felett. (Harmadik ízben kitűzve. 2. Névszerinti szavazás a

Rickl Gizella-féle 2 hold 31 négyszögöl városi földterület elidegenítése felett. — (Harmadik ízben kitűzve. 3. Névszerinti szavazás az állami gyermekmenhely részére kijelölt, a Mester-utca végén fekvő jelenleg a debreceni helyi vasút részvény társaság által használt városi telek elidegenítése, illetve az állam részére átengedése felett. (Harmadik ízben kitűzve) 4. Kubelik Jánosnak kérvénye községi kötelekbe felvételének kilátásba helyezése tárgyában.

× **Mihályi István fegyelmi ügye.** Mihályi István rendőrbiztos fegyelmi ügyében befejezte a közigazgatási hatóság a vizsgálatot s a közel egy év óta húzódó fegyelmi ügy iratait tegnap küldték át Puky Gyula főispánhoz, azzal a véleményes javaslattal, hogy a be nem igazolt visszaélésekkel szemben, mulasztásokat ugyan követett el Mihályi István, de ezért a megfelelő dorgálás alkalmazása mellett hivatalába visszahelyezhető. Természetesen ebben az ügyben a döntés joga Puky Gyula főispáné.

H I R E K.

N a p l ó.

Iparmúzeum nyitva minden vasárnap és ünnep napon d. e 9—12-ig.

Május 15, A vármegye tavaszi közgyűlése

Május 17, Rákóczi ünnep a Dóczy leánynevelő intézetben,

Május 18, Polgármesterek országos gyűlése,

Május 21—22, Országos ifjúsági tornaverseny.

Május 22, A város Rákóczi-ünnep,

Május 28, Keresk, és iparkamara közgyűlése.

Junius 6. A közigazgatási tanfolyam hallgatók nyári táncmulatsága a nagyerdei vígadóban.

Tornaversenyek Debrecenben.

— május 15.

A debreceni kerületi tornaversenyeket rendező intézőbizottság **Géressy Kálmán** elnöklete alatt tegnap délután 5 órakor értekezletet tartott, a melyen jelen voltak: **Kenézy Gyula** dr., **Kardos Albert** dr., **Zimmermann Gyula**, **Bakos Tibor**, **Acél Géza**, **Nagy Vilmos**, **Fazekas Sándor**, **Harmath Gergely**, **Csürös Ferenc**, **Horvay Róbert**.

A bizottsági ülésen elhatározták, hogy a diszoklevelek rajzának elkészítésével **Pálffy József** festőművészt kéri fel, a ki is az oklevél rajzát tiszta magyar motívumú diszítésekkel tervezi.

Bejelentették, hogy a jury **Bernáth Elemér** kir. táblai tanácselnök alatt a következő tagokból fog állani: **Dobiecky Sándor** országos képviselő, **Kovács József** polgármester, **Dóczy Imre**, **Géressy Kálmán** igazgatók, **Vogel Pál** és **Wieber Adorján** ezredesek, a jury jegyzői lesznek **dr. Horvay Róbert**, **dr. Csürös Ferenc**, **Virányi Gyula**.

Géressy Kálmán bejelenti, hogy **Bethlen gróf Kolozsvárról** a **Mátyás-szobor** domborművével ellátott kis ezüst serleget küldött, mely a tornaversenyek egyik legérdekesebb díja lesz.

Fazekas Sándor igazgató, az elszállásolási bizottság elnöke jelentette, hogy az érkező 723 tanuló és 66 tanárt a következő helyeken szállásolják el: az ev. ref. főiskolában 225 növendéket és 19 tanárt, a főreáliskolában 189 növendéket 14 tanárt, a róm. kath. gimnáziumban 99 növendéket és 7 tanárt, a róm. kath. népiskolában 149 növendéket és 16 tanárt, a tanítói árvaházban 35 növendéket és 3 tanárt, a kereskedelmi akadémiában 22 tanuló és 1 tanárt.

Kenézy Gyula ezenkívül felajánlotta még esetleges elszállásolásra a póterfia utcai tornatermet.

Végül elhatározták, hogy a rendezőség tagjait a rend fentartása céljából különböző jelvényekkel látják el.

* Polgármesterek nagygyűlése.

A magyar polgármesterek debreceni, e hó 18-án tartandó nagygyűlésére a tegnapi nap folyamán bejelentette érkezését még **Papp Géza** szatmári polgármester is.

A nagygyűlés tárgysorozata a következő lesz:

1. **Komlóssy Artur** alelnök lemondása és helyének betöltése.

2. Elnök jelentése a városok vagyoni viszonyainak mielőbbi rendezését kérő feliratnak **Széll Kálmán** miniszterelnökhöz való átadásáról.

3. Külön városi törvénybe felvett irányelvek tárgyalása. Előadó **Tóth Pál** dr. (Szeged)

4. Az 1904 évi értekezlet elnökének és 2 alelnöknek megválasztása.

* Az István-gőzmalom új igazgatója.

Tegnap foglalta el **Póka Gyula** a **Úsányi** műmalom kassai telepének volt igazgató helyettese a nagy multtal bíró s nagy hírű debreceni **István-gőzmalom** új igazgatói állását.

* Magyar íróból amerikai ref. lelkész

A magyar irodalomnak és hírlapirodalomnak egy régi, jeles munkása: **dr. Kacziány Géza** budapesti tanár az amerikai youngstowai református egyházközség meghívására családjával együtt Amerikába költözött, a hol — miként budapesti tudósítónk írja — az odavaló magyarok nagy lelkesedéssel fogadták. Egy Budapestre érkezett értesítés szerint **Kacziány dr.** Alliance-ban a presbiteri gyűlésen a szokásos papi vizsgának vetette alá magát angol nyelven. A dogmatikából, morál theológiából, egyháztörténelemből, egyházszervezetből és exegerisből oly fényesen állta meg helyét, hogy a vizsgálóbizottság elnökének indítványára az ó-kori nyelvekből (melyeknek ügyis tanára) és az írásbeliből egyhangulag fogszentelték. **Kacziány dr.-nak** ünnepies lelkészi beiktatása április 19-én folyt le a youngstowni egyházban fényes és nagyszámú közönség jelenlétében. Az angol egyházak összes papjai és elderjei, sőt ezek nejei is résztvettek az ünnepségen. A beiktatott magyar lelkész imája és első beszéde könnyekig meghatotta a halgatóságot. Az egyház-szervezés munkája még aznap megkezdődött és az egyházközség elhatározta, hogy a magyarságnak új templomot és melléje diszes paplakot épít. **Kacziány dr.-nak** az a célja, hogy lelkészi hivatása mellett az odavaló egész magyarságnak javára szentelje életét.

* Megszűnt csőd.

Hartstein Kálmán nagybirtokos ellen folytatott csődöt a debreceni kir. törvényszék beszüntette. A nagy feltűnést keltett csődeljárás nyomán az összes hitelezők ki lettek elégítve.

* **A debreceni lelencház.** Hivatalosan állami gyermekmenhely a címe annak az emberbaráti intézménynek, a melynek épületét már meg is kezdték építeni a Mester-utca végén. A névszerinti szavazás ebben az ügyben ugyancsak ma lesz — de hát ez csak formáság. Sokkal érdekesebb az, hogy a város közönségének erre az egész ügyre vonatkozó határozatát csak tegnap hagyta jóvá és küldte le

Debrecennek Széll Kálmán belügyminiszter. A lelenház pedig őszre teljesen készen lesz.

* **Lukszuslövásár Nyiregyháza.** A Szabolcsmegyei gazdasági egyesület június hó 8-án lukszuslövásárt rendez Nyiregyháza. A vásárra hetedikéig kell felhajtani a lovakat. Olesó szállásról és ellátásról a rendezőség fog gondoskodni. A lukszuslövásár három csoportra lesz osztva, elsőben lesznek az anyakancák csikóival vagy anélkül, másodikban a használati lovak és harmadikban a 3 éven felüli nyers anyag. A szép sikerének ígérkező vásárra felhívjuk a lótulajdonosok és érdeklődők figyelmét.

* **Csoportosítható szelvényes-menetjegyek.** Junius hó 1-én a csoportosítható szelvényes-menetjegyek új jegyzéke lép életbe, mellyel az 1902. évi június hó 1-től érvényes hasonló jegyzék az ehhez megjelent I. és II. példékkel együtt érvényesen kívül helyeztetik. Az új jegyzék a magyar királyi államvasutak díjszabás elárúsító hivatalában, (Budapest, Csenyery-utca 33. sz. alatti) valamint a magyar királyi államvasutak központi és egyéb városi menetjegyirodáiban, térképpel együtt egy koronáért kapható.

* **Órák a vasuti állomáson.** A debreceni pályaudvar remek, fényes épület; még száz esztendő múlva is kielégítheti kényelem és célszerűség szempontjából az igényeket. Azonban a díszes palotának feltűnő kellemetlen hiánya, hogy nincs órákkal felszerelve. Sem a nagy előcsarnokban, sem a perronon, sem a posta külön épületén, sem a váróterem hosszú folyosóin egyetlen óra sincs. Már pedig az utazó közönség éppen ezeken a helyeken vehetné hasznát az órákkal való felszerelésnek. Ajánljuk ezt az órahiányt az üzletvezetés figyelmébe, a m. á. v. bizonyára sietve segít a bajon. Mert legalább is különös, hogy innen Debrecenből pompás nagy vasuti órákat szállítanak az aradi új pályaudvarra s a debreceni állomás gyönyörű palotájában szemel hunynak az óratlanság csorbáira.

* **Kamarai titkár — nagyanyai öröme.** A megdöbbenés némi jelével olvassuk a következőket egyik kassai lapban:

— *Deil Jenő családi öröme.*

Kereskedelmi és iparkamaránk országos hírű, agilis titkárát idősebb Deil Jenőt tegnap nagy családi öröm érte — amennyiben nagyapa lett. Eddig ugyanis csak nagyanyai örömeiket élvezett — egy leányunkája révén, a míg boldogságát a tegnap született fiunoka a legmagasabbra tetézte.

Kissé zavaros, rejtelmes, mondhatnánk titokzatos az eset s feltétlenül furcsa . . . nagyon furcsa . . .

* **A műkedvelők kiállításának számításait** már elkészítette Mihalovics Jenő a műpártoló egyesület pénztárosa s az egyesület legközelebbi ülésén fog arról beszámolni. E szerint a tiszta jövedelem 111 korona.

* **Lódijazás és kiállítás.** Szabolcsvármegye gazdasági egyesülete a jövő június hó 8-án lódijazással egybekötött luxus és tenyészvásárt rendez, a melyre Hajdúmegye gazdaközönsége is nagyszámban állít ki lovakat. Részt vesznek a kiállításán Szatmár, Borsod, Szabolcs, Zemplén, Ung és Beregvármegyék lóartó gazdái különbözőféle lovakkal. Jelentkezéseket a kiállítás rendezősége május hó 25-ig fogad el.

* **Öngyilkos cselédleány.** Tegnap este Pogány Erzsébet cselédleány a Lorántffy utca 23. szám alatti istállójában felakasztotta magát s mire tettét észrevették s

levágták a kötélről a 22 éves leányzó meghalt. Tettének oka ismeretlen. Beszállították a közkórházba, a hol fel fogják boncolni.

* **Gyűlés az ipartestületi betegsegélyzőnél.** Az ipartestületi betegsegélyző pénztár igazgatósága tegnap délután 5 órakor gyűlést tartott az ipartestület helyiségében. A gyűlésen a betegsegélyző pénztár belügyeiről tárgyaltak.

* **Hosszu a törvény keze.** Valami garázdasáért 5 napot kapott Fátyol Feri cimbalmos Nagy-Károly városában. Azóta Károlyból Debrecenbe költözött Fátyol Feri, s nagy önmegelégteltséggel pöngette cimbalmat abban a szent meggyőződésben, hogy ugyse fogja ő leülni azt a kis öt napot. De hát hosszú keze vagy a törvénynek. A károlyi rendőrség körözvényben érdeklődött a derék cimbalmos után, s tegnap a debreceni rendőrség rábukkant Ferenc urra. Fényes kísérettel utazik Nagy Károlyba ma, s szomorúan bár, de haladéktalanul megkezdi az öt napot.

* **A letört Mandula.** Toprongyos alakot szállítottak be tegnap a rendőrség fogházába. Szakadozott piszkos rubája, kócos haja, fonnyadt arcából kibámuló kifejezéstelen szemei szánalommal töltötték el a nézőt. Pedig az a szegény ember valamikor tanító volt. Mandula Ferencnek hívják, s egykor kispesten töltötte az ifjabb nemzedék fejébe a tudományt. Azután elzüllött. Most csavargásért került a rendőrség kezébe, s toloncuton viszik haza illetőségi helyére.

* **Elveszett óra.** Huszty László tegnap a Széchenyi utcán elvesztett egy ezüst órát. Ezuton kéri a becsületes megtalálót hogy az órát legyen szives a rendőrség bünygyi osztályához beszolgáltatni.

* **Ingatlanok forgalma.** Nagy Sándor és neje Erdélyi Mária veszik a debreceni 2773. sz. tjkvben foglalt Sziv utca 7 sz. házat és 5 hold 550 négyszögöl ondodi földet Tóth Ferenc és társaitól 16,800 kor. Zsarójáni Márton Teréz Korányi Zoltánné veszi a debreceni 984. sz. tjkvben foglalt Nyomtató u. 4. sz. házat özv. Tikos Ferencné és Tikos Gyulától 8000 kor. Nagy M. és neje Balogh Juliánna veszik a debreceni 541. sz. tjkvben foglalt Csapó Péter és Nagy Sára kétharmadrész illetőségét 8000 koronáért. Szarvas Ferenc és neje Szarvas Zsuzsanna veszik a pusztai kishegyési 46. sz. tjkvben foglalt 28 hold 200 négyszögöl tanyaföldet Nagy Mihály és társaitól 24,800 kor. Gondi Sándor veszi a debreceni 3737 sz. tjkvben foglalt 1541 négyszögöl Széchenyi kerti szőlőt Somogyi Zoltán és neje Balkó Ilonától 4400 kor. Lipusz János és neje Orosz Mária veszik a debreceni 7088 sz. tjkvben foglalt 500 négyszögöl boldogfalvai kerti szőlőt Gór András és neje Szücs Esztertől 2200 kor. Csöreg Ferenc veszi a debreceni pusztahalápi 162. sz. tjkvben 995 négyszögöl kaszálót Nagy Bálint és neje Szódrai Sárától 1560 kor. Kállai Sándor és neje Tóth Róza veszik a debreceni 307. sz. tjkvben foglalt Csillag utca 25. házat Spitzkopf Jakab és Németi Istvánné Ibrányi Juliánától 2600 kor. Bancsi János és neje Barcza Zsuzsanna veszik a debreceni 1161. sz. tjkvben foglalt Homok utca 78. sz. házat Dankó Mihálytól 3600 koronáért.

x **Találtatott egy drágakő.** Igazolt tulajdonosa átveheti Bodnár Géznál a Debreceni Első Takarékpénztárban.

x **A Polgári Takarékszövetkezetnél** 1903-ik évben az eddigi évtársulatok eredményeit mindenben felülmúló sikerrel kezdte meg a VII. év-

társulat működését. Az eddigi 1890 taghoz 850 új tag iratkozott be és az előző évtársulatok 53100 törzsbetéte eddig 13000 törzsbetéttel szaporodott. A közönségre feltűnő jó hatással volt az 1902-ik év mérlege mely 40740 korona tisztajövedelmet tüntet fel. A szövetkezet fennállása óta kiadott kölcsönök az elmúlt április hóban túlhaladták az egymillió koronát (1,000,000). A tagok igényeinek könnyebb kielégítése céljából a szövetkezet 8 éves törlesztéses jelzálogi kölcsönöket is engedélyez.

SZÍNHÁZ.

— (A szinpad lealacsonyítása.) A közvélemény egyre jobban ellene fordul a szinpadi hóbortoknak, melyek a szinpadot a dalsarnokok szintjén is alul sülyesztik. A sajtóban is a jó izlés mind erősebben zudul fel az oktalan primadonna-komédia, a hangtalan éneklés, a láb és ruhátlanság előre tolokodása ellen. Legutóbb Pázmándy Dénes irt a Kür-Fedák-féle léha versengés alkalmából erős igazságokat s a többi közt így nyilatkozik:

A chansonette utánzatokkal hagyjanak fel, mert az egyáltalán nem való szinpadra. *Orfeumba a mutatványokkal.* A szinházat meg kell hagyni a színészet számára. Az a sok kuplé szertelen táncprodukciók, *lealacsonyítják a szinpadot.* A jó nevelt magyar közönséget hívom fel, hogy foglaljon állást, velem együtt, a több év óta tartó *elfajulásnak* s ne engedje, hogy a szinművészet számára épült deszkák dobogóvá váljanak. Az embernek fáj a szive, ha látja, mint *súlyednek nálunk fokokint a szinházak*, mint romlik a nagyközönség izlése. Még egy-két év s ha ez így tart — clownok és táncosnők *tanyájává válnak szinpadaink*, melyekről a *valóságos színészeknek el kell vándorolni.* Ne tovább, az ég szerelmére!

TÁVIRATOK.

Tisza István nyilatkozata.

Budapest, május 14. Gróf Tisza István ma nyilatkozatot tett, kijelentvén, hogy a Feilitzsch-féle véleményeltérések megoldása éppen az ő hozzájárulásával jött létre s ez az ágában sem volt s nincs is a szabadeivpártból kilépni.

A Szent-István-társulat nagygyűlése.

Budapest, május 14. A Szent-István-társulat ma tartotta 49-ik rendes nagygyűlését, melyen gróf Zichy Nándor elnökölt. A hercegprimás megbízásából Császka György érsek mondott megnyitó beszédet. Ezután Kaposi igazgató adta elő évi jelentését, mely szerint a társulat nyomdája 4 napilapot, 11 hetilapot és 18 folyóiratot ad ki s múlt évi forgalma másfél milliónál több volt. Az elhunyt Kisfaludy A. Béla helyére dr. Giesswein Sándor győri kanonokot választották meg a társulat alelnökévé.

Egy képviselő balesete.

Budapest, május 14. Pildner Ferenc országos képviselő a képviselőház mai ülése után az országház előtt hirtelen rosszul lett s összerogyott az utcán. Lakására szállították, a hol azonnal magához tért és semmi komolyabb baja nincs már.

LEGUJABB.

Az udvar köréből. A király tegnap délelőtt 11 órakor magánkihallgatáson fogadta Gaston orléansi herceget. Mária Jozefa főhercegnő Ottó főherceg felesége délután fél 3 órakor sétakocsizást tett s több közhasznú intézetet látogatott meg.

A trónörökös Budapesten. Ferenc Ferdinánd főherceg trónörökös tegnap délután 2 órakor a nyugoti pályaudvaron át Bécsből Budapestre érkezett, hosszabb tartózkodásra. A trónörökös Apponyi Lajos gróf udvarnagya. Roebenstein lovag, udvari tanácsos szertartás mester s Golle Antal várkapitány fogadták. A főherceg a királyi palota krisztinavárosi szárnyában szállt meg.

Vendégség az udvarnagynál. Apponyi Lajos gróf magyarországi udvarnagya és neje szül. Scherr-Toss Margit grófné tegnap délután 1 órakor Andrassy-uti villájukban dejeuner adtak, a melyre hivatalosak voltak: Sir Francis Plunkett angol nagykövet neje és leánya, Eszterházy Miklósné hercegné, Festetics Tasziló gróf neje és leánya, Hadik-Barkóczy Endre gróf és neje, Szápáry Pál gróf és neje, Teleki Tibor gróf és neje, Goluchowski Agenor gróf külügyminiszter, Széchényi Gyula gróf őfelsége személye körüli miniszter, Andrassy Géza gróf Seher-Thoss Hermann gróf. A család tagjai közül még jelen voltak Teréz és Adél grófnők, Gyula, Antal és Henrik grófok.

Regénycsarnok.

ABOLOND.

Írta: *Bársony István.*

(Folytatás.)

4.

Ennyivel különben a plébános ur is biztatta. Csak egy rázkódás ne mutatkozzék.

De mutatkozott. A betegnek éjjelre iszonyu láza lett félrebeszélte. Egyre a falevél hullását emlegette.

Dóra ápolta, mintha anyja, mintha felesége, mintha kedvese lett volna: meg akarta menteni minden áron. És megmentette.

Talán jobb lett volna, ha nem ápolja annyira, hadd pusztult volna el. Iszonyu volt az, mikor a láz elmúlt és a beteg még mindig olyan kifejezés nélkül nézett maga elé.

A szavát nem lehetett többé hallani csak mikor Dórá meg látta, akkor változott meg a nézése.

Akkor egy láng lett az arca és vilámlottak a szemei: akkor egyszerre olyanná vált, mint egy halvány szobor, a mely él, de a tagjait nem bírja mozgatni.

Mintha abban a pillanatban látta volna meg a kővé fagyasztott Madusafőt, a mikor legyőzhetetlen vágygyal meg akarta rohanni a grófnőt, hogy akarata ellen is úgy szeresse, a hogy neki tetszik.

Az orvos kimondta rá a szörnyű ítéletet: Viktor gróf megőrült.

Dóra grófné úgy elsíratta, úgy megdélgette.

Mikor először felkelt, levitte a parkba a virágok közé. Viktor gróf nem vette észre, hogy a szabadban van, nem örült semminek, járt, kelt, esendesen és némán, mint a ki nem tudja, hogy van világ és mi az?

(Folyt. köv.)

Tátra Virágvölgy.

Kies fekvésű nyaralótelep Poprád-Felka vasuti állomástól 20 percre, 775 méter magasságban, szálas fenyvesek által körített és szél ellen védett völgykatlanban, hol a **Bazedow-kór, neurasthenia és minden légcső és tüdőbaj** biztosan gyógyul, kellemes pihenő és üdülő hely betegeknek és egészségesekeknek, olcsó lakásai val és kitűnő magyar konyhájával

junius hó 1-jén megnyilik.

Szoba-árak 1—5 korona, étkezés heti bérletben 24 korona, zuhany 30 fillér, kádfürdő 40 fillér, Törpe fenyő-fürdő 70 fillér, gyógy-díj egy személy után 5 kor., egy család után 10 kor. — **Állandó fürdőorvos.** —

Magy. kir. államvasutak.

57605,903.

Pályázati hirdetmény.

Alulírott igazgatóság a magy. kir. államvasutak vonalain 1904 évben esetleg 1905 és 1906 években szükséges szövegt — és rövidárak szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A pályázat tárgyát képező szövegt és rövidárak évi mennyiségét feltüntetett ajánlati űrlap, valamint a szállításra vonatkozó és az ajánlattételnél kötelező részletes módozatokat tartalmazó ajánlati felhívás, valamenynyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthető és az alulírott igazgatóság. Anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest VI. Andrassy-ut 73 sz. II. emelet 48 ajtószám alatt) díjtalanul kapható.

Az ajánlati űrlapon megfelelően kiállított, egy koronás m. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok, a 90 filléres m. kir. okmánybélyeggel elátott és aláírt ajánlati felhívással együtt lepecsételve legkésőbbben **f. évi június hó 19-ének déli 12 óráig** fentemlített szakosztálynál benyújtandók, vagy posta útján odaküldendők. Az ajánlat borítéka e felirattal látandó el: „Ajánlat 57605/903 számhoz.”

Bánatpénz gyanánt az ajánlandó szövegt és rövidárak egy évi értékének 5 százaléka legkésőbbben **f. évi június hó 9-ének déli 12 óráig** a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál, akár készpénzben akár állami letételekre alkalmas értékpapirokban letenni.

Bánatpénz nélkül vagy később benyújtott, valamint az olyan ajánlatok, melyek nem az előirt módon tételnek, vagy a melyek ez aláírandó ajánlati felhívás nélkül nyújtatnak be, figyelembe nem fognak vétetni.

Budapest, 1903 évi május hóban.
A magy. kir. államvasutak igazgatósága.

(Utánnomás nem díjazatik.)

8621—1902. tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A h.-bösszörményi Kir. Járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a h.-bösszörményi részvénytársulati takarékpénztár végrehajthatónak Rosmann Riza Klein Bernátné végrehajtást szenvedő elleni 1600 korona tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a debreceni kir. törvényszék, mint h.-bösszörményi kir. járásbíróóság területén levő s a h.-bösszörmény város belterületén fekvő, a h.-bösszörményi 4831. sztkvben 709. hrsz. 703 népsorszámu házastelekre Teller Anna javára C. 1. és 2. sorszám alatt bekebelezett haszonélvezeti jog épségben hagyása mellett az árverést 2800 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan **az 1903. évi június hó 19-ik napján d. e. 9 órakor a kir. bíróság árverelő termében** megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozők tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát, — vagyis 280 kora készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 szám alatt kelt igazságügyminiszteri reudelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt hajdubösszörményben, a kir. Járásbíróóság mint telekkönyvi hatóságánál, 1903. évi márc. hó 18-ik napján.

Morvay,
kir. aljbíró.

Vendéglő átvétel.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására adni, hogy a Kis Pipához címzett Péter Pál féle vendéglőt folyó hó 16-án Szombaton átveszem. — Boraim kitűnőségéért mindenkor kezeskedem. — Sört csakis Dréher koronát tartok. — Főcélom, tisztelt vendégeim igényeit mindenkor kielégíteni. Elvem: kevés haszon, nagy forgalom. — A n. é. közönség szives pártfogását kéri:

Lendlbauer Kálmán, vendéglős.

M. A. vasutak menetrendje

1903 május hó 1-től.

Debreczenből indul:			
Budapest felé (vegyes-vonat)	d. u.	8 30	
Budapest felé (gyorsvonat)	d. u.	4 16	
Budapest felé (gyorsvonat)	reg.	9 01	
Budapest—Nagyvárad felé	d. u.	12 18	
Budapest—Nagyvárad felé	es e	10 27	
P.-Ladány—Nagyv. minden kedden	d. e.	11 46	
Csak P.-Ladányig vegyes vonat	este	8 10	
Szatmár—M.-Sziget felé	d. u.	8 56	
Csak Szatmár	este	6 41	
Szatmár—M.-Sziget felé	éjjel.	2 50	
Szatmár—M.-Sziget felé (gyor. v.)	d. e.	11 58	
Csak Szatmár	reg.	5 10	
Miskolc—Kassa felé	reg.	8 13	
Miskolc—Kassa felé	este	7 —	
Szerencs—S.-A.-Ujhely Kassa felé	d. u.	4 11	
Csak Nyiregyháziig	d. u.	12 13	
H.-Böszörmény —	m. áll. v.-től	reg.	5 15
	vásártérről	reg.	5 34
B.-Sz.-Mihály felé	m. áll. v.-től	d. u.	4 01
	vásártérről	d. u.	4 12
Füzes-Abony felé m. a. v.-től	m. áll. v.-től	d. e.	11 41
	vásártérről	d. e.	11 50
Füzes-Abony felé vásártérről	reg.	4 36	
Füzes-Abony felé vásártérről	reg.	4 56	
Ohat-Köcs—Polgár felé m. a. v.-től	d. u.	4 21	
Ohat-Köcs—Polgár felé vásártérről	d. u.	4 33	
Derecske—Nagy-Léta felé	reg.	9 35	
Derecske—Nagy-Léta felé	d. u.	4 31	
Budapestre érkezik:			
A reggel 9 ó. 01 p.-kor induló gy. v.	d. u.	1 50	
A déli 12 ó. 18 p.-kor induló sz. v.	este	6 40	
Az este 10 ó. 27 p.-kor induló sz. v.	reggel	5 45	
A d. u. 4 ó. 16 p.-kor induló gy. v.	este	9 35	
Budapestről Debreczenbe indul:			
A d. e. 11 ó. 36 p.-kor érkező gy. v.	reggel	6 50	
A d. u. 3 ó. 24 p.-kor érkező sz. v.	reggel	9 —	
Az este 6 ó. 26 p.-kor érkező gy. v.	d. u.	2 —	
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érkező sz. v.	este	7 05	
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érkező sz. v.	este	7 05	
(P. Ladányig gy. v. átszállításai)	este	9 15	
Debreczenbe érkezik:			
Budapest felől gy. v.	d. e.	1 36	
Budapest—Nagyvárad felől	d. u.	3 29	
Budapest—Nagyvárad felől gy. v.	este	6 26	
Budapest—Nagyvárad felől	éjjel	2 24	
Csak P. Ladánytól	reggel	7 42	
Kolozsvár—Nagyvárad felől	reggel	6 03	
Csak Szatmár felől	reggel	7 32	
" M. Sziget "	d. e.	11 57	
" gy. v. "	d. u.	3 55	
M.-Sziget—Szatmár felől	este	10 09	
Csak Szatmárról	este	6 40	
Kassa—Miskolc felől	reggel	8 04	
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs felől	d. e.	11 31	
Kassa—Miskolc felől	este	7 54	
Csak Nyiregyházáról	d. u.	3 44	
" vásártérről	reggel	7 57	
	máv.-hoz	reggel	8 09
B.-Sz.-Mihály—	vásártérről	este	6 14
	vásártérről	este	6 35
H.-Böszörm. felől.	máv.-hoz	d. u.	3 39
	vásártérről	d. u.	3 50
F.-Abony felől vásártérről	máv.-hoz	d. u.	5 35
	vásártérről	d. u.	5 51
Ohat-Köcs—Polgár felől vásártérről	reggel	7 40	
Ohat-Köcs—Polgár felől vásártérről	reggel	7 54	
Derecske—Nagy-Léta felől	reggel	7 18	
" "	d. u.	3 13	

Paczelt János virágkereskedése

alkalmi ajánlata Debreczenben

Konyhakerti és virágmagvakat legjobb és legszebb fajkból.

Spárga gyökér, három évesek, száza 4 korona. — Eper palántok, legjobb fajkból, száza 4 korona.

Gyümölcsfákat és diszbokrokat, Glycin és Bignonia futó növényeket, cser epebbe nyíló virágokat, csokrokat és koszorukat legszebb kivitelben. — Magos törzsi ké éves rózsafákat, friss hónapos retket és salátát.

Szíves megrendeléseket kéri:

Paczelt János.

Fermolendit

A világon legjobb lábbeli fényesítő és fénycrém világos lábbeiknek melykiváló szép fényt és tartósságot ad a bőrnek. El használt peccétes sárgavagy barnabőrnek a Lyosin gése új fényt ad

Alapított 1882. Gyári raktár Bécs, I. Schulerstrasse 21. Mindenütt kapható

Kiadó üzlethelyiség.

Piacz-utca 65. sz. alatt egy üzlethelyiség berendezéssel együtt azonnal kiadó.

Értekezhetni lehet

Doszpoly János utóda cégnél.

STERN JÓZSEF és TESTVÉRE

(STERN JÓZSEF és SZÁNTÓ GYÖZŐ) DEBRECZEN-VÉNKERTI

kefe, ecset és meszelő-gyár Debreczen.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy Piacz-utcán, a Takarékpénztár épületében (Casinó alatt)

gyártmányainknak városi raktárát

megnyitottuk. — Kérjük szíves megrendeléseiket és maradunk kiváló tisztelettel

Stern József és Testvére

Egyedül valódi angol

Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA.

Egészségügyi hatóság által megvizsgálva és véleményezve.

Az üvegek felszerelése a kereskedelmi védjegy törvényvédelme alatt áll.

Ez a balzsam belsőleg és külsőleg használ. — Ez a balzsam: 1. Felülmulthatatlanul hatékony gyógyszer a tüdő és mell minden betegségeiben, enyhíti a hurutot és megszünteti a váladékot, elállítja a fájdalmas köhögést és meggyógyítja az ilyen bajokat, még ha idülték is. 2. Kitűnően használ torokgyuladással, rekedtségnél és a torok minden betegségeiben stb. 3. Minden lázt alaposan megszüntet. 4. Meglehető gyorsasággal meggyógyítja a gyomorgörcsöt, kólikát és hascsikarást. 5. Gyöngéd székelést okoz és tisztítja a vért meg a veséket, megszünteti a lépkört és a mélabut és megerősíti az étvágyat és emésztést. 6. Kitűnően szolgál fogfájásnál, odvas fogaknál, szájpohadással és minden fog- és szájbetegségeknél, megszünteti a felbőfögést és a száj meg a gyomor rossz szagát. 7. Külső használatban csodás gyógyszer képez minden sebre, lázas kiütések, sipoly, szemölcsök, égetet sebek, fagyott tagok, rüh, kősz és bőrkiütések ellen, megszünteti a fejfájás, zugást, szaggatást, kősz, vényt, fül-fájást stb. Vigyázni kell mindig a zöld apácza-védjegyre, mely fent látható! Legbiztosabb védelem a hamisítások ellen, ha közvetlenül hozatjuk a gyárból, eredeti karton-dobozokban; bérmentve bármely postaállomásra Ausztria-Magyarországon 13 kis-, vagy 6 kettős üveg 4 korona. Bosznia-Hercegovinába 4 korona 60 fillér. Kevesebb nem küldetik. Küldés csak az összeg előre való utalványozása mellett.

Thierry A. gyógyszerész balzsama és centifolia kenőcse.

Ez a gyógyerejében felülmulthatatlan két szer soha sem romlik meg, hanem ellenkezőleg mentől öregebbek, annál értékesebbé és hatékonyabbakká válnak, sem fagy, sem meleg meg nem árt nekik, minél fogva minden évszakban használhatók. Csaknem mindig mehozzák a segélyt és sikert, legalább az orvos megérkezéig; természetesen sohasem szabad hamisítványokhoz vagy más hatástalan, ugynevezett pótszerekhez nyulni, melyekért csak hiába dobjuk ki a pénzt, hanem forduljunk mindenkor csak ezen két rég kipróbált, kitűnő, olesó, megbízható, amellet teljesen ártalmatlan, világhírű szerhez, melyet minden eshetőségre készen, minden családban készletben kell tartani. Ahol nem lehet valódi minőségbe, a valódiság minden ismérvével megkapni, ott rendeljék meg közvetlenül ily cím alatt:

— Thierry (Adolf) Örangyal-gyógyesztára Pregrada Rohitsch Sauerbrunn mellett. —

központi raktár Budapesten, Török József gyógyszerésznél, Zágrábban Mittelbach S. gyógyszerésznél és Bécsben Brady C. gyógyszerésznél.